

SFINTII NEAMULUI NOSTRU

Sf. Ierarh Mucenic Teodosie de la Manastirea Brazi (22 Septembrie)

De multe ori se întâmplă să abordăm greșit ideea de sfânt/sfințenie, raportându-ne la aceasta ca și cum ar fi ceva exterior nouă, ca și cum ar fi ceva inaccesibil sau dincolo de noi. Pe sfinți îi privim uneori copilăros, ca pe niște personaje de basm care au avut puteri minunate sau supranaturale și despre care știm tot felul de povești. Ne gândim că sfințenia e peste puterile noastre, că e posibilă numai celor aleși, celor din vechime, celor de demult, sfinților. Și astfel îl așezăm singuri pe Dumnezeu în spatele nostru, sfințenia și virtuțile sunt ale trecutului iar noi privim în propria noastră umbră. Uităm de fapt, sau nu suntem atenți la cuvântul pe care îl auzim în fiecare Liturghie: *Să luăm aminte, Sfintele sfinților!* La ce altceva ne îndeamnă chemarea „Cu frică de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste să vă apropiați!”

Poate ar trebui să privim mai atenți la sfinții din calendar, să-i cunoaștem mai îndeaproape, să-i vedem ca pe unii asemenea nouă dar care, cu Hristos, au reușit să biruiască. Să nu uităm că nu doar în vechime a odrăslit Biserica sfinți ci și în vremurile recente, contemporane cu noi. Ba chiar și astăzi sunt sfinți printre noi, după cum mulți dintre cei adormiți (poate chiar bunicii sau părinții noștri) se numără între cetele dreptilor, cu toate că nu-s trecuți în rândurile sfinților.

Ne-am obișnuit să-i categorisim pe sfinți, la fel ca și sărbătorile, în sfinți mari sau sfinți mici poate mai corect ar fi să înțelegem aceasta în sensul evlaviei noastre față de unii sau alții dintre sfinți; cei mai mari sfinți sunt sfinții necunoscuți, spunea un părinte duhovnicesc. Având în continuare aceeași evlavie și cinstire pentru sfinții din vechime ai Bisericii, de ce să nu privim și în curtea noastră, pentru că și pământul românesc a odrăslit sfinți lui Dumnezeu. Îi regăsim pe toți, din perioada daco-romană până astăzi, înscrși în calendarul bisericesc (cu albastru).

Dintre sfinții români să amintim pe cei străns legați de noi și de locurile acestea. Puțini știu că, la Roman, bunăoară, au păstorit 4 (patru) sfinți ierarhi, unii dintre ei fiind mari cărturari și oameni de cultură sau chiar suferind moarte martirică. Iar în județul Bacău, deasemenea, puțini sunt cei care știu, ne mândrim cu Sfântul Antipa de la Calapodești și cu sf. Chiriac de la Tazlău sau Cuviosul Onufrie Pustnicul de la Sihăstria Mănăstirii Tazlău (județul Neamț dar în zona noastră, a Tazlăului).

Să amintim așadar pe Sf. Ierarh Dosoftei, care a fost episcop al Romanului și apoi mitropolit al Moldovei, pe Sf. Ierarh Mucenic Teodosie de la Mănăstirea Brazi, pe Sfântul Ierarh Ioan de la Râșca și Secu și pe Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin, toți episcopi în scaunul vlădicesc de la Roman. Despre fiecare, foarte pe scurt:

Sfântul Ierarh Teodosie s-a născut în Ținutul Vrancei în prima jumătate a veacului al XVII-lea, și, iubind din tinerețe viața călugărească, s-a lepădat de lume și a primit sfântul chip îngeresc al călugăriei. Fiind ales egumen al mănăstirii Bogdana (județul Bacău), a reconstruit acest sfânt locaș (la a cărui sfințire a invitat și pe patriarhul Dositei al Ierusalimului, care îl aprecia în mod deosebit) iar în 1670 a fost hirotonit episcop de Rădăuți, un an mai târziu fiind trimis să păstorească **Epicopia Romanului**. Iubind cu adevărat sfintele lui Dumnezeu Biserici, a cercetat și a ajutat pe cât i-a stat în putință schiturile și mănăstirile din eparhia sa, sprijinind, totodată, și pe creștinii aflați în felurite necazuri sau cuprinși de sărăcie.

În vremuri greu de îndurat, când turcii și tătarii intraseră în țară, a fost ales mitropolit al Moldovei însă când bunul arhieru nu a răbdat a vedea cum sunt nedreptățiți creștinii, ci, punându-și sufletul pentru aceștia, a mers la domnitor și i-a cerut să pună capăt asupririi poporului și să alunge dincolo de hotare pe păgâni, mâniat, Dumitrașcu Vodă nu a voit să audă **muștrările cele drepte ale mitropolitului**, ci, fără judecată, l-a silit să-și părăsească scaunul, fiind pus sub pază în Mănăstirea "Sfântul Sava" din Iași. Răbdând cu mult curaj cumplita prigonire, ierarhul mărturisitor al dreptății a stat închis acolo până la revenirea în țară a blândului Dosoftei mitropolitul, care l-a scos pe fericitul Teodosie din surghiunul său. Acesta s-a retras în părțile Țării de Jos, locuind când la Focșani când în **Mănăstirea Bogdana**.

În răstimp s-a îngrijit, îndeosebi, de reconstruirea Mănăstirii Brazi, unde a ridicat o nouă biserică și chilii, așezând acolo monahi, pe care i-a pus sub ascultarea egumenului Zaharia, care viețuise o vreme în Sfântul Munte Athos.

În anul 1688, pe când se afla la Focșani a fost răpit și dus în Țara Românească, unde a îndurat vreme de 10 săptămâni închisoare și chinuri, fiind cercetat - pentru pricini închipuite - de unii greci, puși la cale de rudeniile lui Dumitrașcu Vodă, fostul domnitor al Moldovei. Scăpând însă cu viață și din această grea încercare, Ierarhul Teodosie a continuat să se ocupe de

sfintele locașuri din ținutul Vrancei, pregătind toate cele necesare pentru ridicarea a încă trei schituri.

În toamna anului 1694 tătarii au năvălit, din nou, în Moldova, jefuind pe creștini și distrugând bisericile. Cunoscându-și mai dinainte sfârșitul, sfântul Ierarh Teodosie s-a pregătit duhovnicește așa cum se cuvine a face orice creștin adevărat. Curând, la

Mănăstirea Brazi, a venit o ceată de tătarii, care l-au schingiuit pe bătrânul arhieru, cerându-i să le predea avutul și odoarele sfântului locaș. Acesta a refuzat, preferând mai degrabă să fie chinuit decât să dea în mâinile păgânilor puținele valori și sfintele vase. În cele din urmă, tătarii, după ce l-au chinuit îndelung, i-au tăiat capul. Noaptea, a fost îngropat în grabă de câțiva credincioși. Așa a câștigat cununa muceniciei mult-pătimitorul Ierarh, primindu-și prin sabie sfârșitul, suferind pentru dragostea de Dumnezeu.

Sfântul Antipa de la Calapodești (1816-1882), pe care biserica noastră îl pomenește la 10 ianuarie, fiind novice la Mănăstirea Brazi, a fost de față în anul 1842 la descoperirea în chip minunat a moaștelor **mitropolitului martir**. El relatează următoarele: *"Înainte ca arhimandritul Dimitrie să fie stareț al Mănăstirii Brazi din Moldova, el a trăit viață pustnicească aspră într-o pădure mare, unde din întâmplare a găsit îngropat un vas mare plin cu bani de aur.*

În vas a găsit o însemnare, în care se spunea că acești bani sunt de la Mitropolitul Dositei (Teodosie) care i-a ascuns acolo, prevăzându-și sfârșitul său mucenicesc din mâna turcilor. În însemnare se mai spuneau și acestea: "cine va găsi acești bani este îndatorat să zidească din ei o mănăstire și trei schituri" și că "la terminarea de zidit a celui din urmă, al treilea schit, va afla și moaștele mele". Înștiințând pe mitropolitul de la Iași despre această minunată descoperire și primind de la el binecuvântare, arhimandritul Dimitrie a început cu râvnă să împlinească ultima dorință a fericitului mitropolit [...] A înălțat o mare biserică, iar după ce a terminat de construit cel de-al treilea schit, a rânduit ca în ograda lui (n.n. a schitului) să se sape și pentru dânsul un mormânt.

[...] Deoarece groapa pe care el poruncise să i se sape se dărâma mereu, a pus să se sape din nou, în prezența lui, și, săpându-se, s-a găsit sicriul cu moaștele fericitului mitropolit[...].

Despre aceea aflare a sfintelor moaște relatează și însuși starețul Dimitrie, scriind, într-o însemnare din 20 februarie 1842: *"Am vrut să-mi fac mormântul meu în țintirim la Brazi, tocmai în mijlocul locului unde a fost biserica veche. Și, săpând adânc de șase palme [...] am găsit locul unde la picioarele răposatului Mitropolit Teodosie, ctitorul Mănăstirii Brazi, se găsea capul mormântului meu. Și, săpând în sus, am găsit tot trupul deplin, înșirate oasele, iar capul l-am găsit cu gura în jos, pus pe o cărămidă mare în cornuri, precum este știut că a fost tăiat de tătarii și îngropat noaptea de niște credincioși".* Sfântul Antipa adaugă: *"M-am învrednicit eu însumi să văd și să sărut aceste moaște, din care ieșea un parfum foarte mirositor"*. La 6 mai 1842 osemintele au fost prohodite de un sobor de slujitori și așezate în mormânt nou, zidit în partea de nord a paraclisului subteran.

În 1959 a fost desființat așezământului monahal de la Brazi și abia la începutul anului 2002, cercetările făcute pe locul fostului paraclis subteran, au dus la aflarea sfintelor moaște ale Mitropolitului Teodosie.